

UCHWAŁA NR 103/2026
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ
z dnia 6 sierpnia 2026 r.

w sprawie sprawozdania partii politycznej Inicjatywa Polska
o źródłach pozyskania środków finansowych w 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 38a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215),

postanawia

przyjąć sprawozdanie partii politycznej Inicjatywa Polska o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. **ze wskazaniem uchybień** polegających na naruszeniu art. 25 ust. 1 i art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2023 roku w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych (Dz. U. poz. 2076).

Uzasadnienie

Partia polityczna Inicjatywa Polska (EwP 401) przedłożyła Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w 2025 r. z zachowaniem terminu określonego w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według wzoru określonego w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych.

Do sprawozdania dołączono sprawozdanie biegłego rewidenta w zakresie wpływów na Fundusz Wyborczy partii politycznej, wybranego przez Państwową

Komisję Wyborczą.

Żaden z uprawnionych podmiotów, wymienionych w art. 34a ust. 5 w związku z art. 38a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, nie zgłosił zastrzeżeń do sprawozdania.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie złożonego sprawozdania, dokumentów do niego dołączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień Partii stwierdziła, co następuje.

W okresie sprawozdawczym Partia posiadała następujące rachunki bankowe:

- rachunek podstawowy o nr 06 1020 1026 0000 1302 0395 0128,
- rachunek Funduszu Eksperckiego o nr 64 1020 1026 0000 1302 0395 0151,
- rachunek Funduszu Wyborczego o nr 67 1020 1026 0000 1902 0395 0870, prowadzone w PKO Bank Polski S.A.,
- rachunek dla gromadzenia środków pochodzących z subwencji wypłacanej z budżetu państwa o nr 45 1090 0088 0000 0001 4464 2504, prowadzony w Santander Bank Polska S.A.

W sprawozdaniu o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym partia polityczna Inicjatywa Polska wykazała, że w okresie sprawozdawczym pozyskała środki w łącznej wysokości: 348 935,46 zł, na które składały się: środki finansowe pozyskane bezpośrednio na jej rachunki bankowe w łącznej wysokości: 348 792,11 zł, w tym:

- środki pochodzące od osób fizycznych, w wysokości: 22 975,00 zł, w tym:
 - składki członkowskie w kwocie nieprzekraczającej w jednym roku wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę: 8725,00 zł,
 - darowizny (pieniężne): 14 250,00 zł;
- dotacja podmiotowa: 12 649,46 zł;
- subwencja: 313 167,65 zł.

Ponadto Partia wykazała, że na jej rachunek bankowy wpłynęły środki w kwocie 143,35 zł, na które składały się środki z przeksięgowania salda (39,35 zł) oraz zwrot składki (104,00 zł). Środki te wykazane zostały błędnie. Środki w kwocie

39,35 zł faktycznie wpłynęły bowiem na rachunek Funduszu Wyborczego Partii, zostały ujęte w pozycji 49 sprawozdania dotyczącej Funduszu Wyborczego (Pozostałe) i nie powinny zostać ponownie ujmowane w pozycji 36 sprawozdania (Pozostałe przychody). Także środki określone jako zwrot składki w kwocie 104,00 zł nie powinny zostać ujęte w pozycji 36 sprawozdania.

Na podstawie analizy sprawozdania finansowego Partii oraz udzielonych odpowiedzi przez jej Likwidatora, Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła ponadto, że wpłaty dokonane na bieżący rachunek bankowy Partii mieściły się w dopuszczalnym limicie wpłat od jednej osoby, określonym w art. 25 ust. 4 tej ustawy o partiach politycznych, a ich forma była zgodna z określoną w art. 25 ust. 5 tej ustawy.

Środki wykazane w sprawozdaniu jako pozyskane bezpośrednio na rachunki bankowe Partii od osób fizycznych (22 975,00 zł) pochodziły z wpłat dokonanych, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych, przez obywateli polskich mających stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Poza tym jednak na rachunek bieżący Partii wpłacone zostały w 2025 r. środki w łącznej kwocie 80,00 zł, których zgodności z art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych Partia nie była w stanie potwierdzić. Partia środki te co prawda zwróciła ich darczyńcom, ale z naruszeniem przepisów art. 39a ust. 2 ustawy o partiach politycznych, tj. po terminie 30 dni od daty dokonania ich wpłat na rzecz Partii. Oznacza to, że Partia przyjęła środki finansowe od nieuprawnionych podmiotów, innych niż obywatele polscy mający stałe miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, czym naruszyła art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych. Środki te nie powinny zostać przez Partię przyjęte. Partia powinna dokonać ich zwrotu, a jeśli nie było to możliwe, przekazać je na rzecz Skarbu Państwa, ale zawsze w terminie 30 dni od dokonania ich wpłat na jej rzecz (art. 39a ust. 2 ustawy o partiach politycznych), czego Partia nie zrobiła.

W związku z tym, że łączna wartość środków przyjętych przez Partię z naruszeniem art. 25 ust. 1 ustawy o partiach politycznych (80,00 zł) nie przekroczyła 1% ogólnej kwoty jej przychodów w 2025 r., a zatem nie przekroczyła wartości, o których jest mowa w art. 38a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o partiach politycznych,

uchybie nie to, na podstawie przywołanej wyżej regulacji prawnej, nie powoduje odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Stosownie do art. 39a ust. 1 ustawy o partiach politycznych, korzyści majątkowe przyjęte przez Partię z naruszeniem art. 25 tej ustawy (80,00 zł) podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została przyjęta, zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość (art. 39a ust. 3 tej ustawy).

Za Sądem Najwyższym, który odwołał się do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 13 lipca 2004 r., P 20/03), wskazać należy, że użycie w tym przypadku trybu oznajmującego „podlegają przepadkowi” oznacza działanie sankcji z mocy samego prawa. Innymi słowy przepadek następuje *ex lege*. Z kolei tego rodzaju sankcja, występująca z mocy samego prawa, działa na ogół *ex tunc*, to jest w chwili ziszczenia się niezgodnego z prawem stanu faktycznego. Trybunał Konstytucyjny zwrócił przy tym uwagę, że od czasów starożytnych w europejskich porządkach prawnych obecna jest myśl, iż korzyści majątkowe uzyskane sprzecznie z prawem (*lucrum inhonestum vel illicitum*) nie korzystają z ochrony (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2023 r., II NSNc 187/23).

Na podstawie art. 39a ust. 4 ustawy o partiach politycznych, Partia – w terminie 60 dni od dnia wydania niniejszego postanowienia – może dokonać dobrowolnej wpłaty korzyści majątkowej uzyskanej w sposób sprzeczny z przepisami ustawy o partiach politycznych na konto urzędu skarbowego właściwego dla jej siedziby. Dowód przekazania środków w kwocie 80,00 zł należy przedstawić Państwowej Komisji Wyborczej. W przypadku niedokonania dobrowolnej wpłaty, wszczęte zostanie postępowanie określone w art. 39a ust. 5 przywołanej ustawy.

Powyższe oznacza także, że Partia błędnie wypełniła pozycje 13, 14, 15, 17 i 18 sprawozdania, nie uwzględniając w nich środków przyjętych niezgodnie z prawem w łącznej kwocie 80,00 zł. W pozycji 14 sprawozdania (Środki finansowe pozyskane bezpośrednio na rachunki bankowe partii politycznej) wykazana powinna zostać kwota 348 872,11 zł, zaś w pozycji 15 (Pochodzące od osób fizycznych ogółem) 23 055,00 zł. Na podstawie dokumentów finansowych dołączonych do sprawozdania nie sposób jest natomiast stwierdzić jaką część z tych 80,00 zł stanowią składki członkowskie, a jaką darowizny, a zatem, jakie faktycznie kwoty wykazane powinny zostać w pozycjach 17

i 18 sprawozdania Partii. W pozycji 13 sprawozdania wykazana powinna zostać natomiast kwota 348 872,11 zł (348 935,46 zł + 80,00 zł – 143,35 zł).

W okresie sprawozdawczym partia polityczna Inicjatywa Polska posiadała wyodrębniony rachunek Funduszu Wyborczego o nr 67 1020 1026 0000 1902 0395 0870. Saldo tego rachunku na dzień 1 stycznia 2025 r. wynosiło 137,39 zł.

Partia wykazała, że okresie sprawozdawczym na rachunek ten pozyskała środki w kwocie 10 039,35 zł, na które złożyły się:

- środki pochodzące z subwencji: 10 000,00 zł;
- pozostałe (środki z zamykanego rachunku Koalicyjnego Komitetu Wyborczego Koalicja Obywatelska z wyborów do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w dniu 9 czerwca 2024 r.): 39,35 zł.

W toku badania sprawozdania finansowego Partii oraz w efekcie analizy historii rachunku bankowego jej Funduszu Wyborczego ustalono jednak, że Partia na rachunek bankowy tego Funduszu środki w kwocie 10 000,00 zł przekazała ze środków własnych (z wyłączeniem środków pochodzących z subwencji), a nie – jak wykazała w sprawozdaniu – ze środków pochodzących z subwencji. Oznacza to, że w pozycji 46 sprawozdania wykazana powinna być kwota 10 000,00 zł, a nie „0,00”, zaś w pozycji 47 sprawozdania powinno być wykazane 0,00 zł zamiast 10 000,00 zł.

Wydatki lub koszty poniesione w 2025 r. z Funduszu Wyborczego zostały wykazane w sprawozdaniu w kwocie 10 175,50 zł, z czego 10 172,00 zł przeznaczone zostało na rzecz Komitetu Wyborczego Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Rafała Trzaskowskiego i 3,50 zł na pokrycie kosztów prowadzenia rachunku bankowego tego Funduszu. Partia wydatków poniesionych na finansowanie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie wykazała w pozycji 54 sprawozdania, w której błędnie wpisała „0,00”.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. stan rachunku Funduszu Wyborczego Partii wynosił 1,24 zł.

Jak wynika z powyższego, Partia złożyła sprawozdanie sporządzone niezgodnie ze stanem faktycznym, a tym samym naruszyła ustawowy obowiązek sprawozdawczy, określony w art. 38 ust. 1 ustawy o partiach politycznych w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach

pozyskania środków finansowych. Partia nie zrealizowała zatem spoczywającego na niej obowiązku prawnego rzetelnego i zgodnego ze stanem faktycznym przygotowania i przedstawienia sprawozdania finansowego Partii, a wraz nim kompletnej, uporządkowanej dokumentacji finansowej. Każda partia polityczna, bez względu na jej wielkość, na zakres jej działalności, na wielkość jej przychodów i wydatków, a także bez względu na to, czy otrzymywała środki z budżetu państwa, czy też nie, jest do tego zobowiązana przede wszystkim przez regulację art. 38 ust. 1 wskazanej ustawy o partiach politycznych, stanowiącą, że to partia polityczna składa Państwowej Komisji Wyborczej sprawozdanie finansowe, ale także przez rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, określające wzór sprawozdania finansowego partii, w którym to sprawozdaniu partia zobowiązana jest wykazać wszystkie pozyskane środki, jak i źródła ich pochodzenia. Takie działanie Partii przeczy także konstytucyjnej zasadzie jawności finansowania partii politycznych (art. 11 ust. 2 Konstytucji RP). Jawności, która jest elementem prawidłowego funkcjonowania ustroju demokratycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 11/06). Z konstytucyjnej zasady jawności finansowania partii politycznych, wynika zakaz utajniania finansów partyjnych oraz odpowiadający mu nakaz ujawniania informacji finansowych o działalności partii [zob. Mirosław Granat (red.), Ustawa o partiach politycznych. Komentarz, Warszawa 2020]. Jawność finansowania polityki stanowi także element jawności życia publicznego, która przybrała w polskim systemie prawnym formę tzw. publicznego, konstytucyjnego prawa podmiotowego, prawa człowieka, mającego swe źródło w niezbywalnej godności ludzkiej. Negując jawność finansowania polityki, czyli wyłączając „bezpiecznik” demokratycznego państwa prawnego, wyłącza się samo demokratyczne państwo prawne (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2023 r., I NSW 2/23).

Partia w okresie sprawozdawczym spełniła obowiązek prowadzenia na jej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej rejestru wpłat od osób fizycznych w kwocie przekraczającej w jednym roku 10 000 zł, z wyłączeniem składek członkowskich, o którym jest mowa w art. 25 ust. 6-13 ustawy o partiach politycznych,

oraz rejestru umów, będącego zbiorczym zestawieniem informacji o umowach zawartych przez partię polityczną, o którym jest mowa w art. 27a tej ustawy.

Zgodnie z art. 38a ust. 2 i 3 ustawy o partiach politycznych stwierdzone wyżej uchybienia nie stanowią przesłanek do odrzucenia sprawozdania finansowego Partii.

Państwowa Komisja Wyborcza, po ustaleniu powyższego na podstawie sprawozdania finansowego Partii, dokumentów do niego załączonych, sprawozdania biegłego rewidenta oraz wyjaśnień udzielonych przez Likwidatora Partii, postanowiła jak w sentencji.

Od niniejszego postanowienia nie przysługuje środek prawny.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak
(dokument podpisany elektronicznie)